

КОЛЬОРОКОНЦЕПТИ В НОМІНАТИВНИХ МОДЕЛЯХ АНГЛІЙСЬКИХ КОМПОЗИТИВ: ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АНАЛІЗ

Філатова К. О.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

У статті запропоновано процедуру лінгвокогнітивного студіювання композитів із кольороназвами в англійській мові. Зокрема, детально описано лінгвокогнітивний аналіз композитів із кольороназвою *black*; представлено результати лінгвокогнітивного дослідження англійських композитів із основними кольороназвами.

Ключові слова: номінативні моделі, лінгвокогнітивний аналіз, пропозиційні схеми.

Filatova K. O. Color concepts in nominative models of English compounds: linguocognitive analysis. The article offers the procedure of linguocognitive studies of color-nominating compounds in English. The procedure comprises two stages having their own actions. The first stage provides the analyses of English compounds with particular basic color in its nominative structure and includes the following actions: 1) extraction of color-nominating English compounds from Merriam-Webster's Collegiate Dictionary; 2) division of English compounds into two groups – one having color as ontological characteristic of something, the other having characteristic of symbolic meaning of color itself; 3) compounds having color as ontological characteristic of something are apportioned among conceptual domains; 4) differentiation of formation of direct and figurative meanings of compounds by metonymy and the steps of conceptual derivation; 5) analysis of formation of figurative meaning of compounds by metaphor; 6) inventory of color-nominating compounds with symbolic meaning of their color-component, naming the ontological basis for their metaphorical meaning; 7) qualitative and quantitative study of actual illustrative material.

The second stage envisages tabulated analysis of compounds with basic color terms in English, namely "black", "white", "red", "green", "yellow", "blue", "brown", "grey", "purple", "pink", "orange". This stage aims to determine the system of characteristics of color concepts in English. It comprises: 1) determination of basic color terms representation in English compounds; 2) identification of prior domains; 3) estimation of the quantity of compounds formed on the first, second, third and fourth steps of derivation process with the participation of propositional schemas; 4) determination of metaphor potential of ontological domains; 5) enucleating the role of different colors in the formation of symbolic meaning represented in English compounds.

In particular, the research describes linguocognitive analysis of English compounds having "black" in its nominative structure. The research also presents the results of linguocognitive analysis of English compounds having "black", "white", "red", "green", "yellow", "blue", "brown", "grey", "purple", "pink", "orange" in its nominative structure.

Key words: nominative models, linguocognitive analysis, propositional schemas.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Когнітивний підхід до лексичної семантики – у різних його версіях – допомагає зробити нові важливі кроки у роз'ясненні правил семантичної композиції знаків і визнати, що важливим етапом аналізу кожної комплексної одиниці є демонстрування, як саме взаємодіють значення її складників і які типи взаємозв'язку представлено в комплексних знаках різного порядку [17, 444]. Це зауваження О. С. Кубрякової повною мірою стосується лінгвокогнітивного напрямку аналізу номінативної структури лексичних одиниць. **Актуальність** роботи визначається її дослідницьким об'єктом та способом його аналізу. Композити з елементом-кологоративом є універсальною групою лексики, репрезентованою в різних мовах, зокрема в англійській. Застосування новітніх технік лінгвокогнітивного аналізу до розгляду композитів із колоративом в англійській мові уможливорює встановлення і порівняння природи зв'язку між системними когнітивними і мовними (семіотичними) явищами, що є провідним завданням когнітивної парадигми сучасного мовознавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З появою когнітивної лінгвістики, яка досліджує природу зв'язку між мовними / мовленнєвими структурами та

ментальними структурами і операціями, теорія номінації загалом і теорія словотвору зокрема набули когнітивного спрямування [15; 16; 17; 19; 20; 18; 14; 11]. Відповідно з'явилися дослідження, що присвячені композитам із колоративом і виконані із залученням лінгвокогнітивних методик [див 4; 5; 6; 7; 3; 2].

Формулювання мети і завдань статті. Мета нашого дослідження полягає у встановленні лінгвокогнітивних засад номінативних процесів творення англійських композитів із компонентом-кольороназвою, а саме у виявленні концептуальних структур, які лягли в основу формування ономасіологічних (когнітивних) структур колоративних композитів англійської мови та притаманних їм напрямів концептуальної деривації, наслідком якої є нові колоративні композити в досліджуваній мові. Поставлена мета передбачає виконання таких **завдань**: 1) розробити процедуру лінгвокогнітивного студіювання композитів із кольороназвами в англійській мові; 2) застосувати розроблену процедуру для аналізу композитів з окремою кольороназвою в англійській мові (на прикладі композитів із кольороназвою *black*); 3) порівняти аналіз композитів із різними кольороназвами в англійській мові.

Об'єктом дослідження є композити з елементом-кольороназвою в англійській мові. **Предметом дослідження** – лінгвокогнітивні засади формування цих композитів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процедура лінгвокогнітивного дослідження кольороконцептів передбачає два етапи: на *першому* етапі в англійській мові аналізуються по черзі групи композитів з конкретною основною кольороназвою; на *другому* етапі розглядаються наявні в цій мові групи композитів з усіма основними кольороназвами. Порівняння лінгвокогнітивних засад композитів в межах англійської мови відбувається на підставі *компаративного аналізу*, супроводжуваного *кількісними підрахунками*, які виявляють домінування певної ознаки. Лінгвокогнітивний аналіз кольороконцептів в номінативній структурі композитів англійської мови в нашій статті представлено на прикладі колоративних композитів із кольороназвою *black / чорний*. До загального корпусу фактичних даних залучено 740 колоративних композитів англійської мови.

Перший етап охоплює такі операції:

1. Із лексикографічного джерела англійської мови «Merriam-Webster's Collegiate Dictionary» (2004) відібрано колоративні композити англійської мови, які містять у своєму складі кольороконцепт *black*. Загальна кількість композитів із ад'єктивним елементом *black* становить 163 одиниці, або 22,0% від загального числа композитів англійської мови. 147 композитів з ад'єктивним елементом *black* виявилися іменниками, 8 – прикметниками і 8 – дієсловами.

2. Композити із колоративом *black* стратифіковано на дві частини: ті, де колір позначає онтологічну ознаку предмета, і ті, де колір позначає ознаку, пов'язану не з предметом, а із символікою власне кольору. В результаті виявлено, що 146 одиниць (89,6%) позначають онтологічну ознаку предмета, 17 одиниць (10,4%) – символічну ознаку кольору. До онтологічних ознак предмета, позначених прикметниковою основою *black*, належать: 'чорний', 'темний', 'позбавлений світла', 'брудний' (127). Символьними ознаками чорного кольору, наявними в англійських композитах, є: 'із негативними якостями', 'злочинний', 'незаконний', 'диявольський', 'злий', 'невідомий' (там само).

3. Композити із кольором як онтологічною ознакою далі розподілено по концептуальних доменах – залежно від назви наділеного кольором предмета, який фігурує у внутрішній формі слова одночасно з колоративом. Такими концептуальними ознаковими доменами є: ЛЮДИНА, ТВАРИНА, РОСЛИНА, ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ, АРТЕФАКТ, ОДЯГ, ЇЖА. У межах цих доменів фігурували субдомени. З урахуванням номінативної щільності відповідних композитів концептуальні ознакові домени мають такий ступінь номінативної промінантності:

центральні – ЛЮДИНА [Людина: 21, Частина тіла: 17]: 38 (23,3%); ТВАРИНА [Тварина: 27, Частина тіла: 7]: 34 (20,9%);

периферія-1 – АРТЕФАКТ [Артефакт: 23]: 23 – 14,1%; РОСЛИНА [Рослина: 7, Частина рослини: 14]: 21 (12,9%);

периферія-2 – ОДЯГ [Одяг, прикраси: 11, Частина одягу: 4]: 15 (9,2%); ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ [Природний об'єкт: 11]: 11 (6,7%);

периферія-3 – ЇЖА [Їжа: 3, Частина їжі: 1]: 4 (2,5%).

4. Основою внутрішньої форми композитів, співвіднесених із зазначеними предметними доменами, є квалітативна пропозиціональна схема "SOMETHING (X) (базис) is BLACK (ознака) > BLACK (ознака) is SOMETHING (X) (базис)", вживана в прямих номінаціях і їхніх подальших метонімічних, метафоричних та комплексних зсувах, які відбуваються на другому, третьому та четвертому кроках номінативного процесу. Прямі номінації (66 одиниць, або 40,5%) утворюються на першому кроці деривації за участю ономазіологічної структури «X-базис is BLACK ознака», представленої в номінативних одиницях виду *black X*. Наприклад, **Людина**: *black nationalist* (129) – *n* член групи войовничих чорношкірих, які виступають за сепаратизм від білих і формування самоврядування чорних спільнот; **Частина тіла людини**: *black bile* (128) – *n* рідина, яка, як вважалося у середньовічній фізіології, виділяється нирками або селезінкою та викликає депресію, меланхолію; **Тварина**: *black bear* (128) – *n* звичайний північноамериканський ведмідь від коричневого або чорного до білого кольору; **Рослина**: *black alder* (128) – *n* вільха чорна; **Частина рослини**: *black raspberry* (129) – *n* малина (ягода) пурпурово-чорного кольору; **Артефакт**: *black box* (128) – *n* зазвичай складний електронний пристрій, що функціонує і упакований як блок, внутрішній механізм якого зазвичай прихований від користувача; **Природний об'єкт**: *black-hole* (129) – *n* «чорна діра», небесний об'єкт, який має таке сильне гравітаційне поле, що світло не може пробитися крізь нього, створення його можливе в умовах колапсу дуже масивної зірки; **Їжа**: *black pepper* (129) – *n* пряність, яка складається із сушеної ягоди індійського винограду з чорним лушпинням, також рослина, яка дає чорний перець.

Переносні значення англійських композитів із кольороназвою *black* утворюються в результаті номінативних зсувів: метонімічних / МТН (48, або 29,4%), метафоричних / МТР (34, або 20,9%), метафоричних + метонімічних / МТР + МТН (12, або 7,4%) та метонімічних + метафоричних / МТН + МТР (3, або 1,8%). Метонімічні зсуви відбуваються на підставі базисних пропозиціональних схем [див. про це 8; 11; 12; 13]: партитивності (40 вживань), каузативності (14 вживань), контактної дії (10 вживань), власності (8 вживань). Метафоричні зсуви залучають компаративні схеми подібності / метафори (49 вживань). Зазначені схеми застосовуються у творенні англійських композитів із кольороназвою *black* на другому та третьому кроках деривації (73 та 24 одиниці відповідно). Наприклад:

• Партитивність: другий крок деривації – МТН
1. Така ЧАСТИНА ТІЛА ЛЮДИНИ → 2. Партитивність (Частина > Ціле): *black-face* (128) – *n* виконавець, який грає чорну особу, особливо в шоу менестрель; МТН 1. Така РОСЛИНА / Ціле → 2. Партитивність (Ціле > Частина): *black walnut*

(129) – *n* плід чорного горіха; третій крок деривації – МТР + МТН 1. Така ЧАСТИНА ТІЛА ЛЮДИНИ → 2. ЧАСТИНА РОСЛИНИ → 3. Партитивність (Частина > Ціле): *black-eyed pea* (128) – *n* коров'ячий горох.

• Каузація: другий крок деривації

– МТН 1. Така ЧАСТИНА ТІЛА ЛЮДИНИ / Афектив → 2. Каузація (Афектив > Каузатор): *blackwater* (129) – *n* хвороба тварин або людини, яка характеризується потемнінням сечі; МТН 1. Така ЧАСТИНА РОСЛИНИ / Фактитив → 2. Каузація (Фактитив > Каузатор): *black spot* (129) – *n* будь-який з декількох бактеріальних або грибкових захворювань рослин, що характеризуються чорними плямами або плямами, особливо на листях; третій крок деривації – МТР + МТН 1. Така ЧАСТИНА ТІЛА ЛЮДИНИ → 2. ЧАСТИНА РОСЛИНИ / Афектив → 3. Каузація (Афектив > Каузатор): *blackheart* (129) – *n* хвороба рослини, в якій центральна частина чорніє.

• Власність: другий крок деривації

– МТН 1. Такий ОДЯГ / Власність → 2. Власність (Власність > Власник): *blackshirt* (129) – *n* фашист, що носить чорну сорочку як відмінну рису одягу, чорносорочечник, член фашистської партії Італії; *blackguard* (128) – *n* 1. кухарі, слуги (за однією з версій – у темному або брудному одязі); третій крок деривації – МТН 1. Така ЧАСТИНА ОДЯГУ → 2. Партитивність (Частина > Ціле-кваліфікація / Власність) → 3. Власність (Власність > Власник) [1]: *black belt* (128) – *n* той, хто має розряд 1-го класу в різних видах самооборони (як дзюдо та карате).

• Контактна дія: другий крок деривації

– МТН 1. Такий АРТЕФАКТ / Засіб → 2. Контактна дія (Засіб > дія): *black-flag* (128) – *vt* подати сигнал автогонщику покинути трасу; третій крок деривації – МТР + МТН 1. Така ТВАРИНА → 2. ЛЮДИНА / Пацієнс → 3. Контактна дія (Пацієнс > дія, Агенс, Засіб) [3]: *blackbird* (128) – *vi* займатися торгівлею рабами, особливо в південній частині Тихого океану; *blackbirder* (128) – *n* 1. особа, яка викрадає канаків; *blackbirder* (128) – *n* 2. корабель, який використовують при викраденні канаків.

• Подібність / метафора: другий крок деривації

– МТР 1. Такий ОДЯГ → 2. ТЕРИТОРІЯ [2]: *black belt* (128) – *n* 1. площа, що характеризується багатим чорним ґрунтом; третій крок деривації – МТН + МТР 1. Така ЧАСТИНА ТІЛА ЛЮДИНИ → 2. Партитивність (Частина > Ціле / ЛЮДИНА) → 3. РОСЛИНА: *black-eyed Susan* (128) – *n* рудбекія, північноамериканська квітка, що має жовті або помаранчеві пелюстки і темний центр у вигляді конічного диску.

5. У метафоричних зсувах береться до уваги метафоричний потенціал домену онтологічної сутності, наділеної кольором, який залежить від обсягу її метафоричного спектру та кількості відповідних метафоричних виразів [10; 9; див. також 1]. У метафоричних номінаціях назви предметних сутностей виду *black X*, які належать до різних предметних доменів, є метафоричними корелятами, що формують такі метафоричні спектри концептуальних референтів:

➤ ЛЮДИНА → референти: ЛЮДИНА (2), РОСЛИНА (4), ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ (1), АРТЕФАКТ (7);

➤ ОДЯГ → референти: ЛЮДИНА (1), ТВАРИНА (4), РОСЛИНА (1), ТЕРИТОРІЯ (2);

➤ ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ → референти: СИТУАЦІЯ (1), ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ (1);

➤ ТВАРИНА → референти: ЛЮДИНА (7);

➤ АРТЕФАКТ → референти: ЛЮДИНА (1).

Найбільший метафоричний потенціал мають поняття зі складу корелятивного домену ЛЮДИНА та ОДЯГ (14 та 8 мовних одиниць відповідно, чотиричленний метафоричний спектр). Серед референтних доменів найвищий ступінь метафоризації виявляє домен ЛЮДИНА, репрезентований в 11 прикладах.

6. Композити із кольором – символічною ознакою інвентаризуються із окресленням тієї гіпотетичної онтологічної основи, від якої сформувалося метафоричне значення, перетворене на символ. Як уже зазначалося, символічними ознаками чорного кольору, наявними в англійських композитах, є 'із негативними якостями', 'злочинний', 'незаконний', 'диявольський', 'злий', 'невідомий' (127). Ці значення утворені шляхом метафоричного зсуву від квалітативних онтологічних характеристик 'брудний' та 'темний, позбавлений світла', які стають корелятами метафор:

X: брудний → Y із НЕГАТИВНИМИ ЯКОСТЯМИ [4]: *blacklist* (129) – *n* 1. осіб, які в опалі; 2. список небажаних робітників; 3. список нечесних роботодавців (у профспілках); *blacklist* (129) – *vt* вносити до чорного списку; *black book* (128) – *n* книга з чорним списком; *black hander* (128) – *n* 3. робітник із ворожим ставленням до профспілок чи діючий проти профспілкової політики.

X: брудний → Y: ЗЛОЧИННИЙ [5]: *black hander* (128) – *n* вимагач; *blackleg* (129) – *n* 2. шулер, шахрай; *blackmail* (129) – *n* 1. данина, яка в минулому існувала на шотландському кордоні та яку платили в обмін на імунітет від грабежів; 2. вимагання або примушування, особливо громадським розголошенням або кримінальним переслідуванням; виплата, яка вимагається – шантаж, вимагання; *blackmail* (129) – *vt* шантажувати, вимагати гроші; *blackmailer* (129) – *n* шантажист, вимагач.

X: темний, позбавлений світла → Y: НЕЗАКОННИЙ [5]: *black market* (129) – *n* незаконна торгівля товарами з порушенням офіційних правил; також, місце, де здійснюється така торгівля; *black-market* (129) – *vi* купувати чи продавати товари на чорному ринку; *black marketer*; *black marketeer*; *black marketeering*.

X: темний, позбавлений світла → Y: ДИЯВОЛЬСЬКИЙ [1]: *black Mass* (129) – *n* хвалебність християнської меси приписувалася шанувальникам протилежної сили.

X: темний, позбавлений світла → Y: ЗЛИЙ [1]: *black-and-white* (128) – *a* розділений на добро і зло.

X: темний, позбавлений світла → Y: НЕВІДОМИЙ [1]: *black box* (128) – *n* все, що має таємничі чи невідомі внутрішні функції чи механізми.

Отже, чорний колір у складі 17 англійських композитів виражає 6 символічних значень, утворених від 2 квалітативних онтологічних характеристик.

7. Опрацювання фактичних даних за якісними показниками (за належністю до онтологічних та символічних ознак, за складом доменів онтологічних сутностей, наділених колірною ознакою, за прямим і переносним типами мотивації, за характером метонімічних та метафоричних зсувів із залученням базисних пропозиційних схем, за метафоричним потенціалом первинних назв) супроводжується також кількісним аналізом. На його підставі встановлюється пріоритетність онтологічних доменів тих наділених певним кольором предметних сутностей, які фігурують у внутрішній формі композитів; порівнюється число прямих і переносних номінацій із колоративом; визначається інтенсивність залучення кожної із задіяних базисних пропозиційних схем до номінативних процесів, що відбуваються на різних кроках деривації; для онтологічних доменів предметів із колірною ознакою встановлюються величини їхнього метафоричного потенціалу.

Другий етап – це зведений аналіз усіх груп композитів з базовими кольороноазвами в англійській мові. Цей аналіз спрямовано на виявлення системних ознак кольороконцептів в англійській мові. Напрями аналізу включають: 1) встановлення ступеня промінантності (репрезентативності) різних базових кольорів, які фігурують у складі композитів; 2) з'ясування пріоритетності доменів онтологічних сутностей, наділених кольоровою ознакою; 3) встановлення числа композитів, утворених на першому, другому, третьому та четвертому кроках деривації за участю базисних пропозиційних схем, які виявляють різний ступень номінативної активності; 4) визначення метафоричного потенціалу онтологічних доменів предметних сутностей, наділених колірними ознаками; 5) з'ясування ролі різних кольорів англійської мови у формуванні символічних значень, представлених у композитах цієї мови.

На основі викладеної процедури лінгвокогнітивного аналізу проаналізовано й інші кольороноазви, зокрема *white, red, green, yellow, blue, brown, grey, purple, pink, orange*, у складі номінативної структури композитів англійської мови та зроблено відповідні висновки.

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Серед проаналізованих номінативних одиниць з ад'єктивними елементами *white, black, red, green, yellow, blue, brown, grey, purple, pink, orange* в англійській мові найбільшу кількість колоративних композитів представлено одиницями з ад'єктивним елементом *black*. В усьому

корпусі англомовних даних переважають іменники, незначну кількість становлять прикметники та дієслова. Серед кольороноазв у складі композитів 93,6% одиниць позначають онтологічну ознаку предмета та 6,4% одиниць – символічну ознаку самого кольору. Поняття про предмети, наділені онтологічними ознаками, конституюють вісім концептуальних ознакових доменів, серед яких центральними виявились: ТВАРИНА, РОСЛИНА, АРТЕФАКТ та ЛЮДИНА; на периферії перебувають ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ, ОДЯГ, ЇЖА та МІСЦЕ, ТЕРИТОРІЯ. Основою внутрішньої форми композитів є квалітативна пропозиційна схема "SOMETHING (X) is SUCH-color", уживана в прямих номінаціях і їхніх подальших номінативних зсувах.

Майже половина колоративних композитів англійської мови має прямі номінації, які утворюються на першому кроці деривації за участю ономазіологічної структури "X (базис) is SUCH COLOR (ознака)", представленої в номінативних одиницях видів *white X, black X, red X, green X, yellow X, blue X, brown X, grey X, purple X, pink X, orange X*. Більшість прямих позначень згаданих видів бере участь у номінативних зсувах: метонімічних, метафоричних та змішаних. Переважають метонімічні зсуви, у яких найбільш задіяною є базисна пропозиційна схема партитивності, дещо поступаються схеми каузативності, власності, контактної дії, інклюзивності та локативності і найменш задіяними виявились схеми локативності та темпоральності. Метафоричні номінативні зсуви відбуваються на підставі пропозиційної схеми подібності / метафори. Найбільше колоративних композитів англійської мови утворюється на другому кроці деривації, менше – на третьому та незначна кількість – на четвертому кроці.

Найбільший метафоричний потенціал мають поняття зі складу корелятивних доменів ЛЮДИНА, АРТЕФАКТ, ОДЯГ та ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ, найменший – зі складу корелятивних доменів ЇЖА та МІСЦЕ, ТЕРИТОРІЯ.

Щодо кількості символічних значень у складі англійських колоративних композитів, то преважує чорний колір. Жовтий, рожевий та оранжевий кольори не утворюють символічних значень.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в лінгвокогнітивному дослідженні кольороконцептів у складі номінативної структури українських та грецьких композитів, а також у порівняльному аналізі композитів англійської, української та новогрецької мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бровченко І. В. Концептуальна метафора в клише англоязычного наукового текста : дисс. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Ирина Владимировна Бровченко. – Черкассы, 2011. – 368 с.
2. Васильева О. Г. Концептуальна семантика субстантивних композитів-бахуврихі (на матеріалі антропосемічної лексики сучасної англійської мови) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / О. Г. Васильева. – Київ, 2006. – 20 с.
3. Деменчук О. В. Колоративна композита в англійській мові : когнітивно-ономазіологічний аспект : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Олег Володимирович Деменчук. – Київ, 2003. – 240 с.
4. Деменчук О. В. Колоративна композита : досвід фреймової семантики / О. В. Деменчук // Науковий вісник Волинського державного ун-ту. Філологічні науки. – 2001. – № 13. – С. 36–42.
5. Деменчук О. В. Колоративна композита : особливості семантичної структури / О. В. Деменчук // Проблеми семантики слова, речення та тексту : [зб. наук. статей]. – К. : Київ. нац. лінгв. ун-т. – 2001. – Вип. 7. – С. 65–71.

6. Деменчук О. В. Колоративна композита у когнітивно-ономасіологічному аспекті / О. В. Деменчук // Проблеми сучасної світової літератури та лінгвістики : [мат. конференції / за ред. В. К. Шпака]. – Черкаси : Черкаськ. інженер.-тех. ін-т. – 2001. – С. 66–67.
7. Деменчук О. В. Колоративна композита у мовній картині світу української та англійської націй : досвід когнітивно-ономасіологічного аналізу / О. В. Деменчук // Проблеми зіставної семантики : [зб. наук. статей / відп. ред. М. П. Кочерган]. – К. : Київськ. держ. лінгв. ун-т. – 2001. – Вип. 5. – С. 85–89.
8. Жаботинская С. А. Когнитивное картирование как лингвосомиотический фактор / С. А. Жаботинская // Функциональная лингвистика. – 2012. – № 3. – С. 179–182.
9. Жаботинская С. А. Концептуальная метафора : конгруэнтное и неконгруэнтное картирование во множественных данных / С. А. Жаботинская // Функциональная лингвистика : [сб. науч. работ / ред. А. Н. Рудяков]. – Симферополь : Крымский респ. ин-т последипломного пед. образования, 2013. – № 5. – С. 104–106.
10. Жаботинская С. А. Концептуальная метафора : процедура анализа для множественных данных / С. А. Жаботинская // Актуальні проблеми металінгвістики : [зб. статей за матеріалами VII Міжнародної наукової конференції]. – Черкаси : ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2011. – С. 3–6.
11. Жаботинская С. А. Лингвокогнитивный подход к анализу номинативных процессов / С. А. Жаботинская // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – Вип. 928. – С. 6–20.
12. Жаботинская С. А. Ономасіологіческие модели и событийные схемы / С. А. Жаботинская // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – 2009. – № 837. – С. 3–14.
13. Жаботинская С. А. Принципы лингвокогнитивного анализа и феномен полисемии / С. А. Жаботинская // Проблеми загального, германського та слов'янського мовознавства. До 70-річчя професора В. В. Левицького : [зб. наук. праць]. – Чернівці : Книги ХХІ, 2008. – С. 357–368.
14. Жаботинская С. А. Теория номинации : когнитивный ракурс / С. А. Жаботинская // Вестник МГЛУ. – 2003. – Вып. 478. – С. 145–164.
15. Кубрякова Е. С. Части речи в ономасіологіческом освещении / Е. С. Кубрякова. – М. : Наука, 1978. – 114 с.
16. Кубрякова Е. С. Части речи с когнитивной точки зрения / Е. С. Кубрякова. – М. : Ин-т языкознания РАН, 1997. – 326 с.
17. Кубрякова Е. С. Язык и знание : На пути получения знаний о языке : Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е. С. Кубрякова. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 560 с.
18. Селиванова Е. А. Когнитивная ономасіология : [монографія] / Е. А. Селиванова. – К. : Изд-во укр. фитосоциол. центра, 2000. – 248 с.
19. Štekauer P. An onomasiological theory of English word-formation / Pavol Štekauer. – Amsterdam; Philadelphia : John Benajamins, 1999. – 202 с.
20. Štekauer P. Fundamentals principles of an onomasiological theory of word-formation in English / Pavol Štekauer // Sborník Prací Filosofické Fakulty Brnenské Univerzity. Studia Minora Facultatis Philosophicae Universitatis Brunensis / Brno Studies in English. – 1999. – No 25. – P. 75–98.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Merriam-Webster's Collegiate Dictionary : The Words You Need Today. – An Encyclopedia Britannica Company, 2004. – 1626 p.